

Xavier Eritja: «L'estat espanyol es veurà forçat tard o d'hora a pactar un referèndum amb Catalunya»

El candidat lleidatà d'ERC assegura que després de l'1-O ja no valen els fulls de ruta i creu que és l'hora de pressionar a Madrid

Xavier Eritja, candidat d'ERC al Congrés | Àlvar Llobet

Xavier Eritja (1970) és un polític planer que parla clar. Al 2016 va guanyar les eleccions a la demarcació de Lleida com a líder d'ERC, i ara vol tornar a repetir victòria amb la vista posada al segon diputat que alguna enquesta li otorga al seu partit. No vol saber-ne res de sondatges, prefereix parlar de política i d'un futur al Congrés que, aventura, serà d'alt voltatge. Eritja no li fa lletjos al PSOE, per bé que ja avisa que pressionaran per aconseguir pactar un referèndum que ?arribarà tard o d'hora?. Mentre aquest acord no arriba, explica que cal seguir defensant els drets dels catalans a les institucions espanyoles.

- Es va fer un referèndum i es va proclamar una República que no es va implementar. Amb un judici als polítics independentistes en marxa i amb una dreta espanyola que ha augmentat el grau de radicalització, quina és la missió que té ERC a Madrid a partir d'ara?

- Fer la feina que estàvem fent. Denunciar les mancances democràtiques que té l'estat espanyol i bloquejar una visió autoritària i repressiva contra Catalunya i aquells que no combreguen amb aquesta idea de país. La Llei mordassa o els presos polítics són exemples d'aquest estat repressor que volem aturar. És una de les nostres funcions com també ho és la construcció de polítiques socials. El que es fa a Madrid afecta el nostre dia a dia, i ERC hi ha de ser.

- Volen bloquejar els partits espanyols?

- No, volem bloquejar una visió del model d'estat que beu encara del règim del 78. Anem a combatre la mirada repressiva i a obrir un diàleg que faci possible una millora de polítiques socials i una resolució de la qüestió catalana. Al PSOE li demanem que no es torni a posar al costat dels repressors de la dreta com ja va fer quan va donar suport al 155 i que no faci el discurs de la doble moral que per una banda avala la repressió i per l'altra defensa les polítiques socials. Això no encaixa.

- Els socialistes han dit clarament que no pensen parlar ni d'independència ni tampoc de referèndum. Per què considera que aquesta via de diàleg encara no està esgotada?

- Perquè es veuran forçats a parlar del referèndum. Tard o d'hora ho hauran de fer. Nosaltres arribarem fins al final per aconseguir una consulta pactada amb el govern espanyol.

- Si fins ara no ha passat, què li fa pensar que a partir d'ara sí que serà factible?

- Al final es veuran forçats. L'estat pot obviar el fet que un 70% de catalans volen un referèndum, però no pot mirar cap un altre costat tota la vida. No resoldre la qüestió de Catalunya li provoca una fractura a la política espanyola, que ha de viure entre la inestabilitat política i l'ascens de l'extrema dreta. D'altra banda, el fet que s'hagi obert la via repressiva suposa un empobriment de la qualitat democràtica de l'estat.

No resoldre la qüestió de Catalunya li provoca una fractura a la política espanyola, que viu entre la inestabilitat i l'ascens de l'extrema dreta

- Sense el concurs dels partits catalans, la política espanyola va coixa

En el context actual s'intueixen tres possibles escenaris polítics; Un pacte a tres entre els partits de dreta, un acord entre PSOE i Cs o una entesa entre els socialistes, Podemos i les forces nacionalistes catalanes i basques. Amb nosaltres, Pedro Sánchez es garantiria un aval a les seves polítiques socials, però intueixo que la possibilitat que preferiria seria la d'un pacte amb Albert Rivera, que és el que demanarien els grans poders fàctics que reclamen estabilitat.

- Cs ja ha dit que no vol pactar amb el PSOE.

- I no m'ho crec, perquè si alguna cosa ha fet Cs ha estat canviar d'idees a l'hora de pactar. A més a més, tinc clar l'argument que faria anar Rivera en el cas que hagués d'explicar un acord amb Pedro Sánchez.

- Quin?

- Per evitar que els socialistes caiguin en mans dels separatistes, hem vingut a rescatar Espanya. El mateix faria Pedro Sánchez, però amb Vox. Per evitar que Espanya estigui en braços de la dreta, hem escollit un pacte amb Cs. Pensi que el partit de Rivera no és vist a Espanya com una formació de dretes. Han venut una imatge de centristes. Si aquesta possibilitat es fa real, la repressió contra Catalunya hi continuarà essent.

- Com?

- Doncs amb les escoles, amb el català, amb unes polítiques de recentralització de competències i de desmantellament de l'estat autonòmic... i no oblidis que Cs porta l'aplicació del 155 en el seu programa electoral. Aquests són els grans projectes de Rivera i també d'una part del PSOE.

- Diuen que Vox ha crescut gràcies a l'independentisme. Hi està d'acord?

- Vox ja hi era. En el darrer any el PP i Cs han fet el mateix discurs. Hi havia un acord tàcit entre els sectors de la transició que permetia que la democràcia anés tirant sense que es veiessin les costures de l'extrema dreta, però ara han sortit de la cova. Sempre hi ha estat, però abans no es veia. El 155 va permetre que la ultra-dreta entrés a la política d'una manera desacomplexada, i cap partit espanyol ha estat capaç de fer-li front. Ni Podemos.

Si PSOE i Cs arriben a un pacte després de les eleccions, la repressió contra Catalunya continuarà

- No?

- No hem vist una acció contundent de Pablo Iglesias. Ha fet bona feina en temes de polítiques socials, però quan ha tocat fer de mur contra l'extrema dreta i de denunciar la repressió de l'estat, ha girat la cara. L'esquerra espanyola està acomplexada.

- A ERC li va bé que Podemos sigui fort al Congrés. És l'únic partit espanyol que aposta per un referèndum.

- Tenim un model compartit en qüestions socials, però també li demanem que es mulli quan toca defensar el referèndum o denunciar la repressió. No demanem comprensió, sinó implicació. A Podemos el delaten els seus silencis, i ara en campanya van amb peus de plom a l'hora de parlar de Catalunya, no fos cas que els acusessin d'alguna cosa. A part d'això, critico el discurs trampa que fa Iglesias.

- Trampa?

- Associa deliberadament l'independentisme amb el nacionalisme de dretes. I nosaltres què estem fent? Què és ERC? El moviment té majoria d'esquerres, però ells no ho diuen.

- Parlant d'esquerres, els hi ha sortit un competidor en aquest flanc. Vostès que tenien el monopoli electoral de l'independentisme d'esquerres a les eleccions espanyoles ara els hi toca competir a les urnes amb Front Republicà.

- Ho veig una bona notícia. És possible que a ERC li resti algun vot, perquè ens el ?prestaven?, però crec que a Catalunya hi ha un sector de la població que no votava mai en aquests comicis i que ara ho pot fer donant suport a Front Republicà. Obrir la porta a nous independentistes que fins ara no hi eren em sembla positiu.

Que Front Republicà es presenti als comicis és una bona notícia perquè obre la porta a uns

independentistes que fins ara no votaven

- Va ser una decisió encertada la de fixar un termini per culminar el procés?

- Vam ser massa ingenus a l'hora de marcar terminis, perquè el procés s'ha demostrat imprevisible. Els partits independentistes podem entonar el *mea culpa* quan parlem del referèndum, perquè teníem la creença que l'estat espanyol s'avindria a negociar. L'1-O vam veure que no hi havia la voluntat, i es va obrir una nova etapa en la qual els fulls de ruta ja no serveixen. El que hem de fer és anar a Madrid a pressionar el govern per aconseguir un referèndum pactat, i això no sabem quant temps pot durar.

- I mentrestant, què?

- El dia a dia de la gent s'ha de resoldre. Fins i tot crec que seria un insult que nosaltres ens desentenguéssim de la política espanyola, perquè hi ha persones que ho passen malament. Qui afronta la qüestió de les pensions? O la reforma laboral? O la llei mordassa? Hem de seguir en aquesta tasca perquè encara formem part d'Espanya. Mal ens pesi, seguim essent una comunitat autònoma.

- Això és un bany de realisme.

- Sóc contundent en aquest tema, sí. Podem fer volar molts coloms, però cal tocar de peus al terra i saber quina és la realitat del país. ERC fa anys que ho diu, però encara hi ha gent que no ho veu i que ha arribat a acusar Joan Tardà de ser autonomista. Fins aquí arriba la ximpleria!

- I entén que hi hagi gent que s'hagin sentit enganyats pels líders del procés?

- Per fer front al que ens venia era important mantenir alta la moral. El desafiament era tan gran que era necessària una sobredosi anímica que ara potser pot ser criticada, però aquell estat d'ànim calia que hi fos. Si haguéssim aplicat un pragmatisme pur i dur, no hauríem arribat on ho vam fer.

El desafiament era tan gran que calia una sobredosi anímica. Ara cal gestionar les frustracions i seguir pressionant el govern espanyol

- Després d'una sobredosi sempre arriba la ressaca. Els hi toca gestionar les frustracions ara?

- És cert. Les expectatives eren molt altes i ara toca gestionar la frustració. Pensàvem que l'estat forçaria molt, però no fins al punt de saltar-se els seus propis drets. Hem vist que per defensar la unitat d'Espanya estan disposats a trencar la democràcia, però l'independentisme té clar que no s'ha de caure en la violència, perquè és el que Madrid vol. Tindrien una excusa per augmentar la repressió i a nivell europeu perdriem simpaties.

- Com pot afectar el judici a la campanya electoral?

- És un judici polític on hi participa un partit que fa campanya, que és Vox. Ha d'arribar un moment

que haurem de saber gestionar el ?dol? dels exiliats i dels presos amb les polítiques que ens permetin anar construint la república.

- No és optimista amb la sentència?

- Crec que ja està feta. S'hi passaran molts anys a la presó.

- Què s'hi juga la demarcació de Lleida en aquests comicis?

- No hi ha manera que Madrid faci les inversions que fan falta a Lleida. Governi el partit que sigui, les partides sempre són sota mínims, i això s'ha d'acabar. Com més força tinguem, més capacitat de pressió exercirem per tal que es resolguin qüestions com la de l'A-2, la N-240, els camins de la CHE a Almacelles i Alcarràs... En aquests temes el PSOE hi estava a favor i ens donava suport quan ho reivindicàvem, però quan han arribat al poder se n'han desdit.

No hi ha manera que Madrid faci les inversions que fan falta a la demarcació de Lleida. Quan ha arribat al poder, el PSOE s'ha desdit de les nostres reivindicacions a les quals hi donava suport

- Vostè diu que Espanya no s'aplica en polítiques agràries.

- Espanya fa les polítiques agràries que diuen des d'Europa, cada cop delega més i no assumeix la responsabilitat que tocava. I quan ho fa, no consulta als territoris sobre les necessitats i mancances. No és lògic. S'oblida del territori i realitza les seves polítiques des de la llotja del Santiago Bernabéu.

- La política agrària espanyola es fa més als despatxos que al camp

- L'únic camp on es fa la política agrària espanyola és del Reial Madrid.